24. У якіх словах напісаны змякчальны мяккі знак?

1) пяцьсот; 2) ледзьве; 3) льецца; 4) калье.

А) ва ўсіх словах. **Б)** няма патрэбных слоў. **В)** у 1, 2. **Г)** у 2, 3. **Д)** у 3, 4.

---

25. Выберыце правільна ўтвораныя словазлучэнні.

1) пайсці па білеты; 2) загадчык кабінетам; 3) дзякаваць настаўніку.

А) усе словазлучэнні. **Б)** няма патрэбных словазлучэнняў. **В)** 1, 2. **Г)** 1, 3. **Д)** 2, 3.

---

26. Дадзены сказы:

1. Восень агаліла ўсе дрэвы, і ўсе кусты.

2. На ўсходзе непрыкметна зніклі ўсе зоркі, і чырвань пафарбавала небасхіл.

3. Лёгкае павуціннe лётала ў паветры і чаплялася за траву, і галлё.

У якіх сказах няправільна пастаўлены знакі прыпынку?

А) ва ўсіх сказах. **Б)** няма патрэбных сказаў. **В)** у 1, 2. **Г)** у 1, 3. **Д)** у 2, 3.

---

27. Выберыце з прапанаваных сказы, у якіх ёсць сінтаксічна несвабодныя словазлучэнні.

1. Насустрач нам выйшла прыгажуня з чорнымі вачыма.

2. Рэдка сонца з месяцам страчаюцца.

3. Зіхаціць люстра вады над небакраем.

А) усе сказы. **Б)** няма патрэбных сказаў. **В)** 1, 2. **Г)** 1, 3. **Д)** 2, 3.

---

28. Аўтарам паэмы “Тарас на Парнасе” з’яўляецца Канстанцін Вераніцын. Якое сапраўднае прозвішча паэта?

А) Іваноў. **Б)** Васільеў. **В)** Міцкевіч. **Г)** Юркевіч. **Д)** Мельнікаў.

---

29. Прачытайце ўважліва вершаваныя радкі У. Караткевіча:

З гарадоў егіпецкіх пажоўклых
Мо таму ўжо некалькі вякоў
Гандляры ў пахучых скрутках шоўку
Ў Беларусь завезлі ***цвыркуноў****.*

Які адпаведнік мае выдзеленае слова ў рускай мове?

А) кузнечиков. **Б)** лошадей. **В)** сверчков. **Г)** шелкопрядов. **Д)** гусениц.

---

30. У свой час вядомы класік беларускай літаратуры напісаў: “*Навошта каласы, калі няма васількоў?*” Гэта быў … .

А) Францішак Багушэвіч. **Б)** Ядвігін Ш. **В)** Змітрок Бядуля.
Г) Максім Багдановіч. **Д)** Янка Купала.

Арганізатар гульні-конкурсу «Буслік» –
Грамадскае аб’яднанне «Беларуская асацыяцыя «Конкурс»
220045, г. Мінск, вул. Яна Чачота, 16 тэл. (017) 375 66 17, 375 36 23
e-mail: info@bakonkurs.by https://bakonkurs.by/ https://конкурс.бел/
КОНКУРС
Унітарнае прадпрыемства «Выдавецкі цэнтр БА «Конкурс». Заказ 19. Тыраж 6700 экз. Мінск. 2024 г.

Гульня-конкурс па беларускай мове і літаратуры «БУСЛІК-2024»

Чацвер, 22 лютага 2024 года

- працягласць работы над заданнем 1 гадзіна 15 хвілін;
- на кожнае пытанне маецца толькі адзін правільны адказ;
- на старце ўдзельнік атрымлівае авансам 30 балаў;
- кожны правільны адказ адзначаецца трыма, чатырма ці пяццю баламі; колькасць балаў, якія атрымлівае ўдзельнік, адказваючы на пытанне правільна, вызначаецца складанасцю пытання (10 лягчэйшых пытанняў – па 3 балы, 10 найбольш складаных – па 5 балаў, астатнія 10 – па 4 балы); складанасць пытання вызначаецца па колькасці ўдзельнікаў, якія правільна на яго адказалі;
- за няправільны адказ аднімаецца чвэрць балаў, прадугледжаных за дадзенае пытанне, у той час, як не даўшы адказу, удзельнік захоўвае раней набраныя балы;
- максімальная колькасць балаў, якой ацэньваецца заданне конкурсу, – 150, аднак аўтары задання не прадугледжваюць яго поўнага выканання ўдзельнікамі; у заданне гульні-конкурсу ўключаны пытанні, веды пра якія не прадугледжаны школьнай праграмай;
- карыстацца даведнікамі, падручнікамі, слоўнікамі, іншымі пісьмовымі або друкаванымі матэрыяламі, электроннымі сродкамі інфармацыі і сувязі забараняецца; не дазваляецца таксама абменьвацца інфармацыяй з іншымі ўдзельнікамі і задаваць пытанні настаўніку; ручка, чарнавік, картка і заданне – гэта ўсё, што патрэбна мець удзельніку;
- самастойная і сумленная работа над заданнем – галоўнае патрабаванне арганізатараў да ўдзельнікаў конкурсу;
- пасля заканчэння конкурсу лісток з заданнем і чарнавік удзельнік забірае з сабой і захоўвае іх да падвядзення канчатковых вынікаў;
- вынікі ўдзельнікаў размяшчаюцца на сайце https://bakonkurs.by/ праз 1–1,5 месяцы пасля правядзення конкурсу.

Заданне для вучняў 10-11 класаў

1. Колькі прыметнікаў у народным выслоўі?

Сэрца маці лягчэйшае за пух і цвярдзейшае за камень.

А) 0. **Б)** 1. **В)** 2. **Г)** 3. **Д)** 4.

---

2. Якое слова прапушчана ў народным выслоўі?

Корань навукі горкі, ды плады яго … .

А) кіслыя. **Б)** салодкія. **В)** горкія. **Г)** недаспелыя. **Д)** познія.

---

3. Вызначце, якое(-ія) слова(-ы) з прапанаваных не з’яўляецца(-юцца) лічэбнікам(-і).

1) паўтара; 2) дзявяты; 3) адзінка.

А) 1. **Б)** 1, 2. **В)** 2. **Г)** 2, 3. **Д)** 3.

---

4. Чым з’яўляецца выдзеленае спалучэнне слоў у радках Янкі Сіпакова?

Прабачце, ***даўнія стагоддзі****,*
Што патрывожыў я ваш пыл…

А) прыдаткам. **Б)** дададзенай часткай. **В)** выклічнікам.
Г) зваротам. **Д)** пабочным словазлучэннем.

5. Якія словы з прапанаваных напісаны правільна?

1) мальберд; 2) прэстыж; 3) рымарка; 4) рэліквія.

А) усе словы. **Б)** няма патрэбных слоў. **В)** 1, 3. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 4.

---

6. Якія назвы дзён тыдня напісаны няправільна?

1) недзеля; 2) чацверг; 3) среда; 4) суббота.

А) усе назвы. **Б)** 1, 2. **В)** 1, 3. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

---

7. Дадзены сказы:

1. Без хлеба няма абед.., без капусты жываты пусты.

2. Дзядуля за дзень змайстраваў стол з дуб.. .

3. Якраз у канцы сад.. і знайшлі кош з яблыкамі.

Выберыце сказы, у якіх на месцы пропуску ў словах напішаце літару ***у***.

А) усе сказы. **Б)** няма патрэбных сказаў. **В)** 1, 2. **Г)** 1, 3. **Д)** 2, 3.

---

8. Як правільна напісаць форму зборнага лічэбніка ***абое*** ў творным склоне?

А) няма такой формы. **Б)** абаіх. **В)** абаімі. **Г)** аб абаіх. **Д)** абаім.

---

9. Дадзены ўстойлівыя спалучэнні: *1) як кот на сала; 2) кату па пяту; 3) чорны кот прабег; 4) купіць ката ў мяшку; 5) як кот наплакаў.*

Якому спалучэнню адпавядае лексічнае значэнне ‘*набыць што-небудзь, не ведаючы яго якасці*’?

А) 1. **Б)** 2. **В)** 3. **Г)** 4. **Д)** 5.

---

10. Выберыце правільна напісаныя словы.

1) перш-на-перш; 2) як-небудзь; 3) уручную; 4) па вольна.

А) 1, 2. **Б)** 1, 3. **В)** 2, 3. **Г)** 2, 4. **Д)** 3, 4.

---

11. Якое імя было ў галоўнага героя трылогіі Якуба Коласа “На ростанях”?

А) Аляксей. **Б)** Андрэй. **В)** Сцяпан. **Г)** Іван. **Д)** Міхал.

---

12. Выберыце з прапанаваных правільна напісаныя словы.

1) баластны; 2) людскі; 3) фарпостны; 4) лідскі.

А) усе словы. **Б)** няма патрэбных слоў. **В)** 1, 2. **Г)** 1, 3. **Д)** 2, 4.

---

13. Дадзены словазлучэнні:

1) печаная бульба; 2) рыхтавацца старанна;

3) надзвычай цёпла; 4) другі дзень.

Якое словазлучэнне абазначае прымету і яе ступень?

А) няма патрэбнага словазлучэння. **Б)** 1. **В)** 2. **Г)** 3. **Д)** 4.

---

14. Якія прыклады з прапанаваных напісаны няправільна?

1) Дзвіна-рака; 2) грыб падасінавік; 3) волат дуб.

А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбных прыкладаў. **В)** 1, 2. **Г)** 1, 3. **Д)** 2, 3.

---

15. Выберыце сказ, у якім правільна падкрэслены дзейнік.

1. Белавежская <u>пушча</u> знаходзіцца недалёка ад Брэста.

2. Падзяліць <u>два</u> на дзесяць.

3. Прыйшло і <u>паслязаўтра</u>.

А) усе сказы. **Б)** няма патрэбнага сказа. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

---

16. Дадзены словазлучэнні:

1) развîты сказ; 2) развîтая культура; 3) развîты чалавек.

У якім прыкладзе ў прыметніку правільна пастаўлены націск?

А) ва ўсіх прыкладах. **Б)** няма патрэбнага прыклада. **В)** 1. **Г)** 2. **Д)** 3.

---

17. Агароджа з бярвёнаў, штыкецін або мураваная называецца … .

А) паркаль. **Б)** паркан. **В)** парнік. **Г)** парог. **Д)** паркет.

---

18. Дадзены словазлучэнні:

1) разумець зпаўслова; 2) есці ўахвоту;

3) бачыцца штотыдзень; 4) ісці паасобку.

Якія прыклады напісаны правільна?

А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбных прыкладаў. **В)** 1, 2. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

---

19. Выберыце з прапанаваных прыкладаў назоўнікі, якія ў форме меснага склону маюць канчатак ***-у(-ю)***.

1) мост; 2) фестываль; 3) вучань;

4) урач; 5) бераг.

А) усе назоўнікі. **Б)** 1, 2. **В)** 2, 3. **Г)** 3, 4. **Д)** 4, 5.

---

20. Якія словы з дадзеных правільна падзелены для пераносу?

1) ад-зна-чыць; 2) урад-жай; 3) заў-тра; 4) пра-ўнук.

А) усе словы. **Б)** 1, 2. **В)** 1, 3. **Г)** 2, 3. **Д)** 2, 4.

---

21. Які знак прыпынку прапушчаны ў сказе з простай мовай?

“*Багдановіч быў асобай легендарнай высакароднасці, чалавекам рэдкай душэўнай далікатнасці і прыроднай інтэлігентнасці, пісаў Ніл Гілевіч, – чалавекам з неймаверна развітым пачуццём маральнага абавязку і асабістай годнасці.*”

А) кропка. **Б)** коска. **В)** працяжнік. **Г)** двукоссе. **Д)** двукроп’е.

---

22. Выберыце з прапанаваных правільна напісаныя словы.

1) у боцы; 2) дасвечанасць; 3) справавоцтва.

А) усе словы. **Б)** няма патрэбных слоў. **В)** 1, 2. **Г)** 1, 3. **Д)** 2, 3.

---

23. Дадзены словы:

1) кр..шыць; 2) бр..во; 3) р..льеф.

У якіх словах на месцы пропуску напішаце літару **ы**?

А) ва ўсіх словах. **Б)** няма патрэбных слоў. **В)** у 1, 2. **Г)** у 1, 3. **Д)** у 2, 3.